

PROPRIETAR-DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Foile bisericicească — Apare în fiecare Sâmbătă

In fața primejdiei

— Orientări creștine sugerate de cumplita urgie a războiului —

(dg). Iată-ne, așadar, în cea mai plină și cumplită deslănțuire a războiului, aici aproape de noi, de unde scântelele lui incendiere ușor se pot abate și asupra noastră.

Urgia războiului e de-o lăcomie înspăimântătoare. Ea cere valuri de sânge, munți de oase, mări de mizerii, Dunări de suferințe, familii risipite și mii de case date cenușii: prăpăd general.

În fața acestei urgi, deocamdată nu ne duce la scop să fixăm cauzele imediate ale deslănțurii ei. Alte gânduri ne preocupă. Gânduri, cu menirea să ușureze sarcinile și să întârească sufletele, ca din această înclăștare supremă să putem avea totuși un profit. Pentru noi înșine, pentru familii, pentru societate și pentru țara noastră scumpă.

Ne gândim, de-o pildă, la rolul binefăcător al preoșimii în acest prăpăd universal. La mângăierea ce-o poate revărsa ea în sufletele tuturor, prin propovăduirea adevărului veșnic. Care este acest adevăr? Este, că războiul e o urmare a păcatului, și că ușurare sufletească nu putem dobândi decât căindu-ne. Conștiința păcătoșeniei noastre ne va determina la acte de pocăință și mai ales la rugăciune. Rugăciune publică și necurmată, în biserică, în fața altarului lui Dumnezeu pe care l-am mântat prin păcatele noastre, și dela care cerem acum iertarea păcatelor noastre, ca să abată dela noi urgia pustirii. Bătrâni și copii, femei și fetițe, toți și toate, avem datoria să îngenunchem în fața altarului, cu lacrimi, cu suflet zdrobit și cu inimă sfâșiată, cu smerenle adevărate, cu pocăință sinceră. Nu odată, nu de două-trei ori, ci zilnic, nu lănced, ci fierbinte, nu de mântulală ci stăruitor, până ce bunului Dumnezeu i se va face larăși milă de noi.

Cruciada aceasta a rugăciunii este absolut necesar să se facă sub călăuzirea înțeleaptă a preotului, pentru că aceasta e chemarea lui și pentru că prin aceasta nu poate decât să i sporească prestigiul. Nu din motive efemere, ci ca să cunoască lumea, că el este chivernisitorul mângăierii și al mântuirii. Să-și aducă aminte preoșii, că dacă vor lăsa să scape din mâini frânele acestei îngrijiri sufletești, ușor se pot abate asupra lor grozăviile din Rusia, unde preoșimea uitase să se preocupe de această latură a chemării ei sfinte.

Alt gând, care ne preocupă în cea mai largă măsură, este aceea de-a organiza ajutoarea celor lipsiți.

Războiul smulge dela coarnele plugului, din ateliere și din birouri brațele cele mai vâjoase, pe adevărații câștigători ai pâinii. Nu rămân la vatră decât câțiva indispensabili, apoi moșnegi, femei, și puzderia de copii. Ci, oricât

de grea ar putea să devină situația trebuie să-l facem față onorabil. Nu-i vorba, ar fi foarte la loc dacă și autoritățile de stat s'ar porni la acțiune pe acest teren, dar chiar dacă aceasta ar întârzia, acțiunea bisericii nu poate nici să întârzie nici să se dea deoparte. Dimpotrivă: preoșii și organizațiile noastre din cadrele bisericii, — ca Agrul și societățile Mariane, — au sfânta datorie să fie cele dintâi întru a se pune pe lucru, cointeresând și autoritățile de stat și cele comunale. În acest fel dacă li va lipsi cuiva un pumn de fâină, o vită la jug, o unealtă economică, sau orice altă lipsă va întâmpina, dragostea creștină și interesul general bineprinceput al țării, va suplini lipsurile și va contribui să usuce lacrimile. Firește, în toate, dărnicia și marimnia preotului și a conducătorilor trebuie să premerge pentru că și ceilalți să se îndemne. Să nu pierdem din vedere că până și spiritul jertfirii de sine a celor de pe front sporește când cei scumpi ai lor, de acasă, nu sunt lăsați pradă mizeriei și desna-dejdii, ci ocrotiți și ajutați.

Nu putem lăsa la o parte un al treilea gând care în special se frământă în aceste zile de aspre prevestiri. Acest gând se referă la modestia traiului ce trebuie să ni-o impunem de-aici înainte.

Contrastul dintre traiul de mână largă și îmbuibare pe care și-l permit unii, de obicei bogații, și între traiul de mizerie ce-l duc cei lipsiți, în toate timpurile a fost o foarte grea problemă socială a cărei rezolvire a dat mult de gândit și care de multeori a provocat mari dezastre. Acest contrast va fi și mai izbitor, și se va accentua și mai tare în cursul războiului, dacă ne va pedepsi Dumnezeu cu el. În consecință, datoria celor ce și-ar putea permite un trai de belșug este, să nu fie nici sfidători, nici provocatori, ci să-și impună un fel de viață, modest, sobru, împăcluitor, pentru că în tot cazul ei sunt cei pușini și cei lipsiți sunt mulți. Deci o prevedere cât de mică, trebuie să-i determine a nu-și etala belșugul, a nu parada cu avutul lor, a nu sfida și a nu provocea lăcomia celui flămând și lipsit. E mult mai cuminte ca în astfel de împrejurări să fie și ei în rândul mulțimilor, trăind, — adică mâncând, bând și îmbrăcându-se, — ca și ele, împărțind cu mână largă tot prisosul.

În această ordine de idei este edificator exemplul Cetății Vaticanului. Acest stat, pe care nu-l poate atinge flagelul războiului, dă următorul sfat locuitorilor săi: Cetățenii Vaticanului, pe lângă neîncetatele lor rugăciuni și actele lor caritative, vor năzu să-și însușească o cât mai mare austeritate a vieții, pentru că și în exterior să apară cât mai evident, că și ei iau

parte la durerile, la privațiunile și la luptele atâtor popoare cari le sunt frați. Ei bine, dacă cetățenii Vaticanului în să pătimească alături de popoarele (de alte popoare) pe cari le atinge aripa războiului, cu atât mai mult avem datorlia noi, cari nu facem decât să ajutorăm prin viața noastră modestă și sobră pe frații noștri de sânge, pe concetățenii noștri.

Să ascultăm deci comandamentele raștuni sănătoase și glasul conștiinței nealterate. Să ne întorcem către Dumnezeu cu umile rugăciuni de pocăință, cerșindu-l mila. Să nu uităm însă nici de semenii noștri, de frontul de suferință al celor ce rămân la vatră. Pentru că și acest front are perfect aceeași importanță ca și cel din linia de luptă.

Pe marginea unui articol de ziar. În Nr. 33-1939 al „Unirii” am citit și eu articolul semnat de *pdr. M. Socactu*: „Să fim mai modești”. — Am de remarcat:

Într-adevăr modestia este o virtute indispensabilă statului preoțesc și alături de Sf. Sa, trebuie să mărturisim că e urât să auzi pe cineva văicăruindu-se că este „neîndreptățit de superiori”, cari nu-l mută din parohia săracă, deși se crede vrednic de o parohie mai înstărită. În articolul pomenit mai sus, se critică o stare care de fapt mulți frați preoți o cred că există în sânul clerului nostru: nemulțumirea cu beneficiul încredințat de mai mari bisericesti și manifestarea cu orice ocaziune a nemulțumirii despre felul cum e apreciată munca preotului dela sate. Sf. Sa pomenește și de faptul că mulți preoți — mai ales dintre cei tineri — sunt nemulțumiți de felul cum îi vede „ochiul vlădicului”, și caută să arate că aceștia — frații mai tineri — prin conduita lor arată lipsă de modestie. Pe aceștia li și îndeamnă să fie mai modești, amintindu-le că „ochiul vlădicului”, nu poate să vadă biserică sau casa parohială reparată, cotețul sau găinarul. „Ochiul vlădicului” vede altceva mai însemnat: vede sporul spiritual al parohiei și după acest spor apreciază vrednicia lui.

Că sunt frați preoți gălăgioși, nemodești, cari pururea șoptesc contra celor mari, se prea poate. Că se poate uneori întâmpla că cei mari, oameni fiind, ar putea greși în aprecierea vredniciei unui preot, de ce să nu admitem? Cauza greșelii va fi ea destul de des „ochiul”, care tocmai fiindcă este ochiul poate fi și suferind uneori. În cazuri de acestea însă nu mai putem aplica principiile de morală ce caută să le aplice un frate care în parohiile prin cari a trecut n'a avut de făcut cotețe sau gălnare, după ce le făcuse altul.

Ș'apoi dacă e adevărat că: Si duo dicunt idem, non est idem, e cu atât mai adevărat că dacă doi inși, în împrejurări deosebite, fac un lucru, — hai să zicem: cotețe! — acela nu mai e acelaș lucru. Fiindcă trebuie să distingem între parohie și parohie. Și în câte o pa-

rohie e mai greu să clădești o șură decât în alta casă parohială. Care împrejurare dacă nu e luată în seamă, judecata se întemeiază pe vedere greșită și e strâmbă și ea. — Ceeace nu îndrituește, totuși, vâlcărelile înăcrite ale unuia sau altuia dintre slujtori jertfelnicilor Răstignitului. (Păr. Ioan Cerghizan).

Predarea religiei în școala primară

de Pr. Valeriu Sasu

Este începutul unui nou an școlar. Ministerul Educației Naționale este în toată deliberările directivei și instrucțiunilor spre o nouă așezare a învățământului.

Comisiunea noastră catehetică încă a redactat o nouă programă analitică pentru învățământul religios.

Catehetul conștiințos și-a pregătit cu băgare de seamă planul analitic, care la timpul acesta să cerne în sita deasă a protopopului concernent. Catehetul școlii primare nu va aștepta cu nepăsare începutul noului an școlar; ori câtă experiență va avea, nu se va dispensa a-și impune un control minuțios asupra lecțiilor anului trecut. O meditație etică îi va procura noi indemnuri, spre a trece pe micul creștin venit cu groază pe banca școlii, desghetat la tâmpla altarului spre ascultarea sf. liturghii. Aceasta este lecțiunea întâi, pentru sine a preotului catehet.

Învățătorii însoțesc elevii la un scurt Te-deum mai mult de protocol, sau îi lasă în ușa bisericii, raportând autorității că începerea anului școlar s'a făcut regulamentar și cu fastul cuvenit. Faptul acesta nu este nici ghicit nici scornit, ci în comunele mixte, lipsite de învățători de confesiunea noastră, fără cea mai mică exagerare, ca și în duminici și sărbători, este așa. Și, unde este așa, preotul obligat în conștiință, își va conduce singur micile odrasle la sf. biserică celebrând sf. liturghie, susținând neapărat *rdspunsurile cu elevii*, fără de cari nu-l creștem fil devotați ai bisericii.

Rostul studiului religiei în școala primară nu este să creștem teologi, ci *creștinii buni*.

Ora întâi este oră de lecțiune comună. Pe tonul cel mai blând și atrăgător; în cuvinte dulci, cuceritoare, catehetul își va vărsa izvorul dragostei ca Isus — „lăsați pruncii să vină la mine”. Îi îndreaptă la disciplină, morală, purtarea în școală, pe stradă, în familie, la frecvența școlii și a bisericii. — Am suplinit la ora de religie pe un prieten. La intrarea mea în școală toți elevii, ridicăți în picioare, cu mâna dreaptă în sus, *salută* cu voce înaltă „sănătate”. Am aflat de bine a face imediat o mică inovație, nu fără importanță: „La ora de religie iubiți școlari, să salutăm altfel; să împreunăăm mai întâi mâinile către Isus, și să zicem: „*Lăudat fie Isus Hristos*”; apoi mâna dreaptă în sus: „*Sănătate*”, și se vor fi convins și elevii, că este mai bine și mai frumos un salut completat în felul acesta.

Să trecem însă dela aceste preludii la adevăratele lecțiuni, a căror pregătire formează importanța capitală în ajungerea țintei.

Increderea de sine să se preschimbe în spiritul de jertfă. Să sacrificăm o zi din săptămână pentru caletul de lecțiuni. În sinoadele protopopești de toamnă toți pregătim lecția cu subiectul impus, și încă care de care mai bună. Așa le-am putut cel puțin califica în tractul nostru protopopesc. De ce oare să nu avem *toate lecțiunile pregătite*? De ce să nu ne introducem un calet în care să redactăm lecțiuni de lecțiune, vărsată în tipicul treptelor formale obicinuite, cu recerînțele școlii active? O zi de pregătire, On. frate, și orele de catehizație, vor fi și pentru tine și pentru elevii clipe de sărbătoare și triumf. Mi s'ar putea face observarea că în acest caz la ce ne mai folosesc manualele?

Răspunsul este: la culegerea materialului și prelucrarea acestuia în strictă acomodare cu cartea, călăuză zilnică a copilului și farul luminos al părinților răsfolți în zilele lungi de odihnă ale iernii.

Cunosc moși și babe, cari cu toată povara celor 70 de ani ce le apasă umerii, știu să povestească logic toate istorioarele biblice din Testamentul vechi și nou, și cartea o găsești deasupra pe meștegrindă. — Ce ar fi dacă în toate casele s'ar străcura și ar rămânea ca

scumpe relicvii, toate manualele de religie, în special catehismul cu izvoarele nesecate ale credinței, cu învățătura poruncilor și a sfințelor taine? Un manual bun de religie în casa omului agricultor sau măiestru, este sfetnicul lui Hristos, vestitor permanent a legăturii dintre om și Dumnezeu.

Unui episcop îi făcea plăcere să facă în orașul său de reședință, și chiar și în împrejurimi, inspecții catehetice inopinate. Intrând într-o școală, atât catehetul cât și elevii îi faceau onorul cuvenit. Catehetul se aștepta, că episcopul dorește o reproducere a materiei predată. Nu s'a întâmplat așa! Episcopul pretindea predarea lecțiunii cu subiectul ordinei de zi. Bietul catehet a ajuns într-o perplexitate până la confuzie. Predarea era palidă și cu lacune, care nici pe sine, nici pe elevi și cu atât mai vădit pe episcop nu l-au putut mulțumi. Cauza o recunoaște singur. Lipsa de meditație asupra subiectului și nepregătirea lecțiunii cel puțin în schiță, acasă.

Dar s'a întâmplat încă ceva și mai nostim. Trecând la altă clasă, elevii cu cari a terminat, lăsați fără ocupație, au uitat chiar și de prezența episcopului, pomenindu-se într-o șporvălală și vorbărie ca aceea. Nu știu dacă acel catehet acunoscut manualul Păr. Dr. N. Brânzeu cu desemnul catehetic, care nu este numai un mijloc de preocupare, de obiect sau lecțiune indirectă, ci doar este știut, că desemnul nu numai preocupă și distrage, ci desvoaltă, mărește în micul creier al copilului capacitatea și puterea de imaginație.

Să presupunem, că catehetul conștient de misiunea sa și de însemnătatea studiului religiei, își dă toată silința a le face toate și întocmai, dar programa analitică mai prevede și *cântările bisericești liturgice*, tropare, irmoze și cântece mariane; să nu uităm nici pe cele funebre, fiindcă în Banat copiii se îmboldă la înmormântări.

Când să le facă având abia 1 ori 2 ore de cateheză la săptămână? În vremea școlii confesionale de plăcută amintire, acest obiect se ținea strâns legat de mândria învățătorului. Vechii dascăli mai tîn și acum la acest obiect. Nu puțin imi fu sufletul înviorat de cele mai

Foia „Unirii”

Grigore, mitrop. unit al Moldovei

(1434—1436)

de Pr. Dr. Ioan Stanciu

„In documentele interne cunoscute până acum nu e pomenit numele a nici unui mitropolit molduvean în tot răstimpul dela 1408 până la 1454, sau mai drept: până în anul 1455, când e numit mitropolitul Teoctist” (vezi Nic. Dobrescu: Contribuțiuni la Istoria bisericii române, București, 1907, p. 13—14). Astfel nu știm precis în ce an a fost numit mitropolitul Iosif, iar despre urmașul său, după un notiță de pe un epitaf, aflăm că ar fi fost Macarie (1416—1429).

N. Dobrescu în op. cit. p. 21—22 scrie: „In anul 1436 avem atestată existența unui alt mitropolit al Moldovei, Grigorie. Nu se poate ști când și în ce împrejurări acesta a ajuns mitropolit. Bazați însă pe faptul că la numirea celor doi mitropoliți precedenți, patriarhia căutate să și impună candidatul său, am putea presupune că și de data aceasta patriarhia nu va fi renunțat la dreptul pe care încercase mereu să și-l valideze: a numi ea adică pe mitropolit și a nu se mărgini numai la rolul de a recunoaște pe cel ales de țară. La această presupunere ne-ar îndreptăți și faptul că pe acest mitropolit al Moldovei îl găsim în legături cu

Papa: poate că dificultățile ce i-se vor fi făcut în Bizanț, la recunoașterea sa, să-l fi determinat a se îndrepta către Roma. Fie că aceasta a fost cauza, fie că curentul unionist — care în al treilea deceniu al secolului al XV-lea era mai puternic ca oricând — l-a determinat, lucru sigur este că acest mitropolit Grigorie a primit unirea cu biserica Romei. Două scrisori papale ne atestă acest lucru. Întâia, din 10 Martie 1436, este o scrisoare pe care o adresează Papa Eugeniu IV acestui „Grigorius archiepiscopus Moldoblachiae” și din care vedem că Grigorie făgăduise Papii că va ținea învățătura bisericii catolice cu care se unise, că Papa îi dăduse împuternicirea de a predica această învățătură la ortodocșii din Moldova, Țara Românească și alte părți. (Scrisoarea, în extract, e publicată în traducere românească de *Sincai*, Cronica Românilor, I, București, 1886 p. 624 supt anul 1435. În întregime și în text latin la: Caesaris Card. Baronii, Annales ecclesiastici, ab Augustino Theiner, Barri Ducis, 1874 tom. XXVIII p. 220 Nr. 27 la anul 1436). Textul citat dela *Sincai* e următorul:

„Grigorie Arhiepiscopul Moldovei primindu-se cu toată cinstea de Patriarhul Eugenie, a dobândit mare nădejde că se vor putea aduce toți cei de lege grecească cari erau sub stăpânirea Arhiepiscopului, ca să mărturisască aceeași credință. Drept aceea, aceeași mărturisire să o poftească Grigorie dela ai săi încât este și pentru părăderea Duhului Sfânt și pentru vâlfa (primăria) bisericii Romei etc.” — Textul complet al scrisorii citat dela Baroniu, e următorul:

„Lui Grigorie Achiiepiscopul Moldovlahiei măntuire etc. (și binecuvântarea apostolică).

Fiindcă noi am fost totdeauna dispuși pentru primirea Grecilor cari voesc să vină cu voință sinceră și bunăvoință la sânul nostru și al Bisericii Romane, mai pe urmă pe tine, cel care întimpul trecut ai mărturisit clar credința Bisericii Romane în toate articolele ei și prin unirea cu crismă, pe care ai primit-o cu devoțiune venind în prezența noastră, ești întărit în obediința noastră și a bisericii romane, te-am îmbrățișat cu multă bunăvoință, sperând în Domnul, care cu mila lui mincează mințile oamenilor, că mintea ta vo fi stabilită și întărită în adevărul credinței catolice, nu numai că să fii în acel adevăr rămânând până la sfârșit, ci ca să te silești a aduce pe Greci la cunoașterea acestui adevăr cu cuvântul și cu exemplul stăruitor. Deci fiind noi conduși de această considerațiune, persoana ta devotată și scaunului apostolic înconjurându-te cu onoarea cuvenită, și de pericolele sufletelor rătăcitoare, întru cât nu se permite de sus, voină noi a prevedea, ție; care mărturisești tare că Spiritul Sfânt purcede dela Tatăl și dela Fiul, precum și toate articolele pe cari le ține Sfânta Biserica Romană, pe toți Grecii și pe unii fiecare de ambele sexe și de orice condiție, superioritate sau demnitate ar fi, pe Valahii, Bulgarii și Moldovlahii cari sunt acum în regatul sau hotarele Ungariei, cari la sfatul tău sau la îndemnul tău, s'au uneori din voină lor ar voi să vină la unitatea noastră și a Bisericii Romane, dacă cu umiliință cer aceasta dela tine și dacă mărturisesc clar articolele pe cari le ține biserica romană, de pedepșite și sentințele spirituale și temporale, chiar și de păcătoșiei schismei și al ereziei după ce le-a înțeles să-i deosebi după forma obicinuită a Bisericii Romane; impunând pe tălăntă salutară fiecărei persoane după modul păcătoșiei și primind dela ei jurământ că nu vor mai cădea în păcatele precedente, nici vor da ajutor celor cari vor să facă sau cad în atari erori, să dai sfat sau favor sau alte ce sunt de drept, și să primești pe acele persoane la

bune sentimente, când, intrând într-o biserică din Timișoara, am descoperit în jurul stranelor de cântăreți 25 de dascăli din vechea constituție școlară. — Avem însă Dumineca și în sărbători între utrenle și liturghie cel puțin o oră întrerupere. Acest interval este foarte nimerit catehetului, însoțit și de cantor, dacă are nevoie, și iată găsit și timpul pentru instruirea și cultivarea cantului bisericesc.

Înainte de a mă apuca de restaurarea edificiului bisericii unde sunt pus, m'am plâns Excelenței Sale Mitropolitului, pe atunci Episcop de Lugoj, că restaurarea îmi pricinuește mari îngrijorări, deoarece trebuiesc bani mulți, se fac cu greu, și prefectura județului nu mă ajută, că nu le fac politică. Excelența Sa mi-a zis: „O faci dacă ai voință, o faci!” — Am plecat acasă și la anu a fost terminată și consacrată. Tot voința are să ne fie stăpânul călăuzitor, și vom zidi și biserica vie a Domnului nostru Isus Hristos prin instrucția catehetică frământată cu zor, în vederea unui nou an școlar.

Avem motive de liniște. Consiliul de Miniștri s'a întrunit în 4 Septembrie c., la orele 19 sub președinția d. Armand Călinescu, președ. Consiliului. După terminarea Consiliului, s'a dat următorul *Comunicat*: „Consiliul, ascultând expunerea d-lui Președinte al Consiliului și a d-lui Ministru al Afacerilor Străine, constată:

1. În țară domnește cel mai desăvârșit calm și încredere. Unitatea sufletească a națiunii este perfectă. Minoritățile etnice se încadrează și ele în ritmul vieții de Stat. Rezolvarea problemei omișilor din listele de naționalitate, cum și a școlilor confesionale, a defăițat mai bine politica largă și dreaptă pe care o urmează cu hotărâre guvernul în chestiunea minorităților. Mulțumirile exprimate în mod public de reprezentanții acestor minorități au ilustrat în mod elocvent această politică.

2. În ce privește politica externă, suntem hotărâți a păstra mai departe atitudinea pașnică de până acum, urmărind buna înțelegere cu toții vecinii țării. În acest spirit guvernul este gata să reinolască propunerea pentru in-

cheerea unui pact de neagresiune. Totodată însă guvernul veghează la siguranța intereselor naționale și a luat măsurile necesare pentru a face fața nevoilor apărării fronturilor”.

Inregistrăm acest comunicat liniștitor între tulburările de cari e bântuită astăzi lumea întreagă în urma furtunii năpraznice a războiului ce a izbucnit între Germania și Polonia atacată de vecina sa, precum și între aliatele Poloniei, Anglia și Franța.

Gallia docet

— Măsuri pentru creșterea natalității! —

Marele eveniment — pentru Franța — al ultimelor zile este apariția unor *decrete-legi*, mai ales a acelor cari privesc *Codul familiei*. Anunțat de multă vreme, pregătit de către o comisiune întrunită în acest scop, acest Cod constituie într'adevăr o inovație care poate fi privită ca binefăcătoare.

Două idei o inspiră. Una tinde a da căminelor populate mijloace de trai suficiente. Ceealaltă veghează în favoarea copiilor.

Mijloacele de trai sunt luate sub formă de *alocațiuni familiare* revăzute și mărite. O primă la naștere, care variază de la 2000 la 3000 de franci, este dată pentru primul copil, dacă această naștere a avut loc în cel doi ani consecutivi căsătoriei.

Incepând cu copilul al doilea, începe gama alocațiunilor familiare. Vărsământul corespunde la 10% din salariul mijlociu județan, după aceea la 20% pentru toți ceilalți copii. Această clauzulă este valabilă pentru orice tată de familie, muncitor, salariat sau nu. Dacă este vorba de un salariat și dacă mama nu ocupă oficiu, se acordă un supliment, egal cu 10% din salariul mediu al regiunii. Aceste alocațiuni sunt acordate până la vârsta de patrusprezece ani; și chiar și până la vârsta de șaptesprezece ani,

*) Rândurile de mai sus au apărut în revista „*Études*” din 5-20 August a. c. la rubrica „*Vie économique et sociale*”. I-am dat titlul de mai sus pentru că am crezut că nici unul nu era mai potrivit în fruntea unor rânduri ca acelea pe cari le avem înaintea ochilor. *N. Tr.*

dacă copilul urmează studiul sau dacă este ucenic.

Sub titlu de exemplu, și bazându-ne pe dările obișnuite, se poate zice că o familie cu șase copii va primi o alocațiune de 1500 franci.

Aceste avantajii cuprind și pe artiști, cultivații, amployații. Statul, pentru aceste noul cheltuieli, la asupra sa două treimi din ele.

Imprumaturile de căsătorie sunt ușurate, mai ales pentru familiile tinere, cari se angajează de a nu părăsi terenurile timp de 10 ani.

Un salariu, sub formă de reluare a succesiunii, este alocat copilului care a rămas să ajute tatălui său în exploatarea agricolă, în timp ce ceilalți copii sunt plecați.

Cheltuielile de moștenire în linie directă sunt suprimate pentru familiile cari au cinci copii vii sau reprezentați. Ele sunt micșorate cu 50% dacă defunctul lasă patru copii, 20% dacă el lasă trei copii.

Mai mult: dacă moștenitorul, chiar neapartinând unei familii cu cinci copii, are el însuși șase cel puțin, este în întregime scutit de impozite după succesiune în ce-l privește, este scutit cu 75% sau cu 50% sau cu 25% dacă are cinci, patru sau trei copii.

Drept revanșă, familiile mai puțin numeroase sunt mai greu impuse după succesiune. Celibatarii, familiile fără următori, își văd impozitele ordinare majorate conform unor coeficienți variabili după venite.

Măsurile pentru protecția copiilor oferă deasemenea un mare interes.

Pedepse severe sunt decretate contra avortului (de la cinci la zece ani închisoare), de la 5000 la 20.000 franci amendă pentru profesioniști, fără admiterea amănării, nici a circumstanțelor atenuante.

Pornografia este reprimată. Dela o lună la doi doi ani închisoare, de la 100 la 5.000 franci amendă pentru delictele de fabricare, expunere, vinderea tuturor imprimatelor (inclusiv cărțile), filmelor (etc.) pornografice. Urmărirea poate fi intentată în mod direct, în cele mai multe cazuri, de către asociațiunile cari se ocupă cu moralitatea publică, dacă acestea sunt recunoscute de către Ministerul Justiției și al Internelor. O reglementare mai severă a debi-

unitatea noastră și a bisericii romane și să le confirmi cu ungera crismei și toate cele ce se învâd de readucerea acestora, și toate cele ce aparțin la lauda lui Dumnezeu și la onoarea noastră și a Bisericii Romane, și să dai facultate să tratezi, să faci și să execuți cu autoritate Apostolică în virtutea scrisorii prezente. Iar tu venerabil frate această sfântă și religioasă însărcinare impusă ție să o primești cu devoțiune sinceră și să o duci la îndeplinire cu tot zelul și diligența și să te ai deosebiți și face sufletul mai sfânt, ca nu mai puțin cu exemplul vieții, decât cu sfaturile tale, Grecii să fie influențați a veni la unitatea noastră și a bisericii romane, etc.

Dat în Florența, anul intrupării Domnului MCCCXXXV, Martie 10, anul V al pontificatului nostru”.

Tot *N. Dobrescu* continuă: „A doua din 11 Martie acelaș an, e un salv-conduct pe care acelaș Papă îl dă mitropolitului Grigorie, care și propusese să se ducă în oarecari părți ale lumii, tot Pentru scopurile unirei (Augustin *Theiner*: *Vetera monumenta Slavorum meridionalium*, Roma, 1863 t. I. p. 374 și *Hurmuzaki*, *Documente I*, 2, p. 599-604)”. Textul acestui salv-conduct e următorul:

„Eugen Episcop, etc. (= servul servilor lui Dumnezeu). Tuturor etc. (= Venerabililor Frați Patriarhi, Primate, Arhiepiscopi, Episcopi și alți Ordinari Locali în pace și unire cu sf. Scaun Apostolic) Mântuire etc. (= binecuvântare apostolică). De când Veneratul nostru Frate Gregorij Arhiepiscop al Moldovlahiei, iluminat de lumina Spiritului Sfânt, cunoșcând adevărul credinței catolice, a venit la unitatea și supunerea noastră și a Bisericii Romane; iar fiindcă își propune să meargă în oarecari părți ale lumii, pentru augmentarea credinței catolice și a bisericii noastre romane, dorind noi ca acest Arhiepiscop cu comitiva lui de călăreți și pedestri

și cu cele ce li aparțin în persoane, în cai și în toate bunurile, mergând, stând și revenind, să se bucure de deplină siguranță. Vă rugăm pe voi pe toți și vă sfătuim în Domnul, iar supușilor noștri și conducătorilor de arme ale popoarelor cari militează pretutindeni, poruncim riguros ca pe susnumitul Arhiepiscop cu comitiva lui de călăreți și pedestri, cu care și cu bagaje, cu toate lucrurile și bunurile, prin ale noastre și ale voastre teritorii, pasuri, porturi, poduri și orice locuri, atât pe apă cât și pe uscat, să-i permiteți să treacă, să stea, să meargă, să se întoarcă, fără plată de vamă, sau orice altă impunere; liber de dare, pentru reverința față de noi și Scaunul Apostolic și să nu faceți lui sau comitivei, însoțitorilor sau servitorilor lui, vre-o neplăcere sau dificultate și să nu permiteți să se facă nici de alții, cât vă este în putință, ci primindu-l și tratându-l cu bună-tate, să vă îngrijiți să fie provăzută el și comitiva lui de trecere sigură și de primire în mod generos, ca astfel dragostea voastră față de noi și față de scaunul nostru să poată fi arătată cu demnitate. Dat în Florența, în anul dela intruparea Domnului una, mie patru, sute treizeci și cinci, luna Martie, ziua 11, iar al Pontificatului nostru al șaselea”.

„Era vorba, de sigur, (continuă *N. Dobrescu* op. cit.) ca Grigorie să meargă la sinodul de unire (*N. Iorga*, „*Studii și documente I-II p. XXXII*), care fusese convocat tocmai pe acel timp și urma să se deschidă. Nu s'ar putea spune însă de unde avea să plece Grigorie, din dieceza sa sau din Roma? (Cfr. *Auner*: *La Moldavie au concile de Florence p. 15*) căci scrisorile pomenite nu ne împărtășesc nimic în această privință. Ceea ce știm este că în anii 1436-1437 acest Grigorie dispăruse și, în locul lui Moldova, avea un alt mitropolit, pe Damian, care a primit și el unirea cu biserica catolică.

Pe acest Grigorie, omonimul sibian îl numește Grigore Tamblac și-i socotește anii de episcopat dela 1432-1450 (vezi: *Religia Strămoșească*, Sibiu, 1938, p. 62) și când afirmă aceasta zice că se bazează pe episcopul Melchisedek Ori episcopul Melchisedek în *Cronica Romanului Buc. 1874 p. 84* zice: „*Grigore Tamblac*, de carele amintește *Chronica erei*, cu ocazia șinodului de Florența, Tamblac eruditul Egumen al Mănăstirii Neamțului și predicatoru Bisericii celei mari a Moldovei, încă de la anul 1414 nu mai era în Moldova, ci trecuse în Rusia unde Vitovt Marele Kneaz de Litva, cu alegerea sinodală îl denumise Mitropolit al Litvei (Istor. Russk. Terk. Filar. period. 4 p. 3-4); acolo a păstorit el până la moartea sa în anul 1419 (ibidem p. 7) și s'a înmormântat în Catedrala Adormirii din Viena (Sovremen. list. 1865 n. 76 p. 5). De aceea, bine se zugrăvește omonimul (op. cit. p. 60): *Dacă afirmația nu corespunde realității, ba e susținută cu o vădită intenție de a induce în eroare, nu mai corespunde însușirilor de istoriograf obiectiv, și are niște calificative...*”

Spre știere. La Școala inferioară de agricultură Turda, pendinte de Facultate de Agronomie din Cluj, se primesc în anul școlar 1939/40, 20 elevi în cl. Ia și 10 în cl. II-a. Examenul de admitere se va ține la 9 Oct. a. c. Se pot înscrie tineri în etate de minimum 15 ani, absolvenți a 7 clase primare. Informațiuni detaliate se pot cere la Direcțiunea școlii.

telor de beuturi. Modificarea privilegiului fabricării beuturilor indigene.

Cum se vede, efortul de sanare e serios. Și va fi și eficace, întru cât textele legilor nu vor rămânea literă moartă. Pericolul public a impus astfel de măsuri, pe cari, de altfel, morala le-a trecut totdeauna între cerințele sale (când a fost atăcată). — *Le Populaire* (organul comunistilor francezi) s'a răsvrătit împotriva acestor măsuri în numele „democrației” și a drepturilor individului. Atât!

Pr. Iosif Storcociu

Misiuni populare. În jumătatea a doua a lunii August c., dar mai ales de Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, s'au ținut sfinte misiuni populare în următoarele parohii:

1. *Sântămărie* (protop. Diciosănmărtin). Misionar pâr. canonic *Dr. Vasile Aftenie*, președ. R. M. Spovediți 100% din cei cari se pot spovedi. Ajutor la mărturisiri au dat pâr. Deac, Iovu Popa, Vasile Popa și V. Jidvelanu (local).

Peliș (Mediaș). Preot misionar: *Valeriu Stolan*, din Mediaș II. Spovediți 90%. Ajută la spovedanii: Pâr. Fr. Lincariu și Vasile Coman, preot local.

3. *Revășel* (Mediaș). Vestitor al cuvântului a fost pâr. *Eugen Ciungan*, dir. of. arhid. Spovediți: 200. Preoți ajutători la spovedanii: Pâr. din loc, Gh. Spineanu, și Grig. Hampu.

4. *Cipău* (Iernut). Predică pâr. *Emil Boroș* din Șinca Veche. Spovediți: 380. Ajutători la spovedanii Pâr. localnic Ioan Masca și preoții din jur.

5. *Petreștii de sus* (Turda) Predică Pâr. Ieromonah *Vasile Cristea*. Mărturisiri 300. Preoți ajutători la ascultarea spovedaniilor: Pâr. din loc Vasile Simu și Grigorie Sanislav.

6. *Pruniș* (Turda). Predică pâr. *Eugen Popa* din Blaj II. Mărturisiri 240. Au ajutat la spovedit preoții din jur. — Preamărit să fie Domnul pentru toate.

7. *Sântana de Mureș* (Tg. Mureș). Predică pâr. Ieromonah *Vasile Cristea*. Mărturisiri: 441. Ajutori la spovedanii Pâr. Ioan Roman din loc, Ioan Miclea, Simion Nilca și Petraș.

8. *Odverem* (Alud). Preot misionar pâr. *Ioan Coman* din Oieșdea. Mărturisiri 360, din din 500 suflete. Ajută la spovedit: pâr. localnic Ieronim Pascu, Ioan Feldloran și D. Ceișan.

Știri mărunte

Deprinderi sufletești pentru femei.

Vreme de trei zile întregi, plus seara de începere și dimineața de încheiere, (7-11 August c.) la *Lugoj*, în internatul diecezan, au avut loc *exerciții spirituale* pentru femei. Au participat la ele 30 de doamne — aproape toate soții de preot — și 6 domnișoare. Cuvântările potrivite acestor adevărate băi duhovnicești le-au rostit pâr. *Dr. Nicolae Brânsen*, canonic și pâr. *Dr. Petru Suciu*, preot la parohia II Lugoj.

Serbările „Astrei” au fost amânate. »Astra« a dat următorul comunicat: Date fiind împrejurările cari împiedecă participarea în număr a membrilor la adunarea generală a »Astrei«, serbările și adunarea generală din 9-11 Septembrie 1939 dela Cluj, se amână până la noi dispozițiuni. Singurele manifestațiuni care se vor inaugura, vor fi: Expoziția artei plastice ardelenice din sălile colegiului Academic care se va deschide Duminecă, 10 Septembrie, la ora 12.45, Expoziția „Astra” în documente, cărți și imagini, dela Biblioteca Universității Cluj, care se va deschide Duminecă 10 Septembrie la ora 12.45. — Președintele Astrei, Prof. dr. *Iuliu Moldovan*.

Echipele „Serviciului Social” și-au încetat activitatea. Echipele Regale, formate din tineri, nu mai activează, începând cu ziua de 5 Sept. c. Asta pentru a se putea răspunde ordinelor de chemare ale Marelui Stat Major al Armatei. Comandanții de grup ai echipe lor au fost încredințați cu împachetarea întregii zestre pe care vor trimite-o, respectiv vor duce-o personal, la Fundație. Diplomele doveditoare de împlinirea serviciului social se vor elibera tinerilor în temeiul examenului pe care l-au depus la încheierea lucrărilor din școlile pregătitoare ale S. S.

Cu un om de treabă mai puțin. Tipografia și legătoria de cărți a Blajului, cu tot personalul ei și cu toți câți au muncit aici cot la cot, a avut parte zilele acestea de jale mare: s'a stins din viață, în 6 Sept. c., d. *Ion Spineanu*, conducătorul Tipografiei. Inteligent, conștiencios, harnic, bun de inimă și foarte modest, adormitul în Domnul s'a bucurat de simpatii unanime în lumea celor ce l-au cunoscut și lasă regrete simțite. Prohodul i-l-au slujit pâr. canonici Ioan Moldovan și Iuliu Maior, dimpreună cu pâr. paroh-protop. Iuliu Busoiu. Cuvântările rostite de pâr. Iuliu Busoiu, Iuliu Maior și Gașton Iuoraș, dir. Tipografiei au fost ascultate de o foarte numeroasă asistență, în rândurile căreia se afla și Il. Sa Dr. Victor Macaveiu cu redactorul nostru. — Celui trecut în lumea veșniciei să-i fie somnul lin, căci bun suflet a fost.

Locals. Măine, Dumineca I înainte de înălțarea Sf. Cruci, va predica în catedrală pâr. *Dr. Aug. Ciungan*, prof. de religie; Joia ce vine, de înălțarea Sf. Cruci, va predica pâr. *Iuliu Maior*, canonic, iar Dumineca ce-i urmează va predica pâr. *Liviu T. Chinez*, prof. de teologie.

— Școlile Blajului, afară de Academia Teologică, și-au deschis larg ușile pentru lumea ucenicilor slovei. Mulțime mare e sosită deja, cu părinți îngrijorați — mai ales mame — și alții sunt anunțați și așteptați.

Exerciții spirituale pentru preoți. Clerul eparhiei lugojene a avut parte, în zilele de 21-25 August c., de *exerciții spirituale* excepțional de cercetate. Au participat la ele 69 preoți și 2 absolvenți de teologie, cu Preasf. Ioan Balan, ep. eparhiot, în frunte. Conducător al acestor deprinderi sufletești a fost *P. Chira S. I.* dela mănăstirea Părinților Iezuiți Români uniți din Totești.

Congres misionar. În zilele de 22-25 August c. s'a ținut la Universitatea Catholică din Washington (Statele Unite) al XI-lea congres național al »*Crucei Misionare a Studenților Catolici*«. Cu acest prilej a avut mare succes o *expoziție misionară* cu 70 de secții. Miile de persoane ce au vizitat această expoziție și-au putut face idee de opera dezvoltată acum de misionari, precum și de ce au de gând pentru viitor. Numeroși misionari și misionare din insulele Oceanului Pacific, India, China, Africa, ce erau de față, au dat lămuriri vizitatorilor. »Preotul sburător«, cunoscutul P. Schulte, a trimis o mulțime de fotografii din cari se putea vedea opera misionară dezvoltată chiar și printre locuitorii Polului Nordic.

Repartizarea religioasă a populației din Jugoslavia. După ultimele statistici oficiale, Jugoslavia are o populație de 17 milioane, din care 5.266.000 sunt catolici, adică 37,2%. Din aceștia 46.000 aparțin ritului oriental. În Jugoslavia catolică au patru arhiepiscopate, 13 episcopate, 1 diecesă greco-catolică și 2 administraturi apostolice. În întreaga țară sunt 2.000 de oficii parohiale, la care activează 3.800 de duhovnici. Mahomedani sunt în Jugoslavia peste 2 milioane. Restul populației e de confesiune ortodoxă. În fruntea bisericii ortodoxe e un patriarh. Jugoslavia este de

asemenea centrul de întâlnire al ierarhiei ortodoxe ruse emigrante, care convoacă din timp în timp, la Kralevec, câte o conferință a episcopilor ortodocși ruși aflați în diferite orașe europene.

† **Vasile Bârlea**, f. paroh-protop. onorar, al Bărzăului de sus, a trecut la cele veșnice în Satu-Mare, la 30 August c., cu prilejul exercițiilor spirituale, fiind în vârstă de 58 de ani. — Facă-i Domnul parte cu cei dreți ai săi.

Publicațiune

Subsecretariatul de Stat al Poliției, aduce la cunoștința publicului că este cu desăvârșire oprită orice manifestațiune sub orice formă, în sălile de cinematograf, la apariția pe ecran a diferitelor personalități din viața publică internațională.

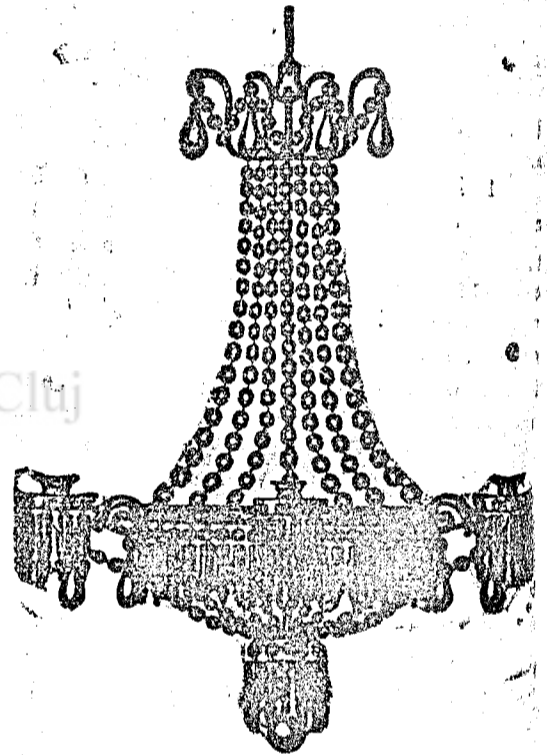
SANCTIUNI:

Încetarea imediată a spectacolului în care scopul directorii cinematografelor au primit ordinele Poliției.

PROCEDEU:

Când se produc asemenea manifestațiuni operațiunile oprește filmul din Oficiu, se aprind luminile, Poliția invită publicul să părăsească sala, iar în caz de neexecutare, se va proceda la arestări.

Asemenea manifestațiuni s'unt oprite în orice local public.

Comandați Policandre

la
LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-cristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți **Sfeșnice** pentru altar, toate mărimile cu 1-3 brațe, **crucii** de perete și cu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărimile; **Berete** din Klott; **Colare** pentru preoți. **Brăe**, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și culori, din mătase sau lână. Se mai află: **Potire**, **Ciborium**, **Cădelnițe**, **Chivot**, aurite și argintate. **Clopotele** pentru altar cu 1-4 clopoțele. **Drumul Crucii** (Calvaria) 14 buc. Icoane de hârtie fine colorate în diferite mărimi.

Mare depozit de **Ornate și propoziți** gata, în diferite culori, cu prețuri reduse Icoane de hârtie și picturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare. **Drumul Crucii** avem gata înramate în lemn de stejar cu cruce și inscripție de 120 x 75 cm. rama, iar 75 x 54 cm. Icoanele pictate artistic în oleu. Lucrare artistică și toate cele 14 bucăți costă 35.000 Lei.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.